

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ У БУРЯКОЦУКРОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ АПК

І. Ліщинська, аспірант

Львівський національний аграрний університет

<https://doi.org/10.31734/economics2018.25.119>

Постановка проблеми. Із швидким розвитком аграрної економіки виникає потреба у формуванні якісних виробничо-збутових систем у всіх сферах АПК. Одним із найвагоміших продуктових підкомплексів АПК України є бурякоцукровий, кінцева продукція якого має стратегічне значення. Пріоритетний розвиток підкомплексу ефективно сприятиме зміцненню економічного потенціалу нашої держави, зростанню її експортних можливостей, бо цукор виступає ефективним стратегічним продуктом [1]. Велика конкурентність на світовому ринку цукру, нестабільність і нерегульованість на усіх етапах логістичної системи вимагають значних корективів, реформ, чіткого якісного управління та впровадження управлінських стратегій в логістику й логістичні системи у бурякоцукровому підкомплексі АПК.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Теоретико-методологічні засади логістичної діяльності є предметом вивчення багатьох вітчизняних і зарубіжних учених. У працях Б. А. Анікіна, Д. Дж. Бауэрскса, А. М. Гаджинського, Д. Дж. Клосса, М. Р. Ліндерса, Ю. М. Неруша та інших зарубіжних економістів обґрунтовано поняття логістики, досліджено структурно-функціональні характеристики логістичних систем та їхню еволюцію, визначені критерії ефективності й шляхи оптимізації. Основні положення теорії логістики знайшли свій розвиток у працях українських учених А. Г. Кальченка, Є. В. Крикавського, А. Г. Окландера, В. І. Перебийноса, Ю. В. Пономарьової, Н. І. Чухрай та ін. Однак ці дослідження мають переважно загальнонауковий характер і не відображають специфіку логістичної діяльності у галузевому розрізі [3]. Проблемам функціонування та розвитку бурякоцукрової галузі присвячені наукові праці багатьох вчених-економістів. До найвідоміших належать напрацювання П. Гайдуцького, О. Зайця, М. Маліка, Г. Калетника, М. Коденської.

Однак питання менеджменту логістичних систем у бурякоцукровому підкомплексі, актуаль-

ність яких останнім часом значно збільшилася, досі залишаються практично поза увагою дослідників.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження було теоретичне обґрунтування та розробка поетапної моделі реалізації ефективної стратегії менеджменту у виконанні основних управлінських завдань для логістичної системи в бурякоцукровому підкомплексі АПК.

Виклад основного матеріалу. Важливою характеристикою кожної логістичної системи є взаємозв'язок елементів, для ефективної взаємодії між якими повинна бути створена адекватна система управління. Послідовність проходження логістичного потоку через функціональні сфери бурякоцукрового підкомплексу АПК передбачає такі етапи:

– поставка сировини (це підсистема, яка забезпечує надходження матеріальних потоків у логістичну систему);

– запаси як елемент логістичної системи, який складається з підсистеми виробничих і товарних запасів. Запаси є одним із найважливіших чинників, що визначають ритмічність роботи виробництва і транспортування [4];

– складська система, яка відповідає за зберігання та переробку виробничих і товарних запасів, охоплює складське господарство конкретних підприємств, складські комплекси регіонального характеру для гуртової торгівлі, а за необхідності – складські споруди й устаткування для роздрібною торгівлі [5];

– транспортна система, в яку входить уся матеріально-технічна база, необхідна на всіх етапах логістичної системи загалом;

– обслуговування виробництва, яке визначається сукупністю логістичних підрозділів, котрі не лише обслуговують потреби виробничих структур, а й спроможні залагодити невідповідності між попитом і наявними ресурсами всередині логістичної системи;

Рис. Етапи формування і реалізації ефективної стратегії менеджменту у бурякоцукровому підкомплексі АПК.*

* Розробка автора.

– інформаційний зв'язок і контроль. Інформаційна підсистема приймає, опрацьовує і передає замовлення, встановлює вимоги про відвантаження і транспортування продукції [2]. Контролююча підсистема забезпечує відповідне виконання логістичних операцій і функцій. Обидві підсистеми регулюють рівень і структуру статичних і динамічних потоків, спрямовують виробництво, визначають тактику підприємств у господарській діяльності;

– кадровий персонал, який управляє, регулює, контролює логістичні підсистеми, здійснює логістичні операції для досягнення поставлених цілей.

Щоб якісно та ефективно реалізувати управлінську стратегію для вирішення основних питань у рамках діяльності усієї логістичної системи та взаємодії між усіма її підсистемами, пропонуємо застосування поетапної моделі реалізації стратегії менеджменту та впровадження її для виконання управлінських завдань (див. рис.). За правильного та якісного визначення основної мети, завдань, які необхідно виконати, виявивши проблемні аспекти в існуючій економічній системі, запропонована поетапна модель дає змогу використати та впровадити ефективну стратегію у діяльність логістичної системи у бурякоцукровому підкомплексі АПК.

Висновки. Для ефективної взаємодії властивостей логістичних систем з усіма етапами виробничо-господарської діяльності у бурякоцукровому підкомплексі АПК необхідні детальний аналіз усіх підсистем, їхнього взаємозв'язку та визначення їхньої взаємодії. У кожному елементі логістичної системи можуть виникати дестабілізуючі моменти, які негативно позначатимуться на кінцевому результаті. Тому менеджмент логістичних систем у бурякоцукровому підкомплексі АПК вимагає розробки чіткої концепції поглядів на вдосконалення господарської діяльності через раціоналізацію управління матеріальними потоками. Основними її складовими, які чітко виражаються у принципах менеджменту, є: прийняття ефективних рішень на основі економічних компромісів та врахування інтересів у різних підрозділах підприємств, контроль, продуктивна координація у плануванні та управлінні запасами готової продукції, реалізація принципу системного підходу у виконанні логістичних завдань, облік витрат протягом усього логістичного ланцюга, орієнтованість на логістику як на чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства з погляду їх впливу на отримані прибутки.

Застосування запропонованої поетапної моделі реалізації ефективної стратегії менеджменту у виконанні основних управлінських завдань для

логістичної системи у бурякоцукровому підкомплексі АПК допоможе поліпшити як саму логістичну систему, так і функціонування цілісного бурякоцукрового підкомплексу АПК.

Бібліографічний список

1. Бондар В. С. Тенденції і перспективи цукрового ринку України. *Цукрові буряки*. 2017. № 1. С.4–5.
2. Кирилишен Я. В. Удосконалення інформаційного забезпечення логістичних систем в ринковій

економіці. *Моделювання регіональної економіки*: зб. наук. пр. 2012. № 1(19). С. 45–50.

3. Колодійчук В. А. Ефективність логістичних систем у зернопродуктовому підкомплексі АПК: дис. ... д-ра екон. наук. Львів, 2015. 426 с.

4. Круш П. В., Орлюк Ю. В. Теоретичні основи управління матеріальними запасами підприємств. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/viewFile/108775/103718> (дата звернення: 27.03.2018).

5. Потапова Н. А., Качуровський С. В. Концептуальні засади механізму логістичного менеджменту АПК. *Формування ринкової економіки*: зб. наук. пр. Київ, 2011. С. 202–207.

Ліщинська І.

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ У БУРЯКОЦУКРОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ АПК

Визначено та обґрунтовано послідовність етапів проходження логістичного потоку крізь функціональні сфери бурякоцукрового підкомплексу АПК, а саме: поставка сировини, запаси як елемент логістичної системи, складська система, транспортна система, обслуговування виробництва, інформаційний зв'язок і контроль.

Розроблено поетапну модель реалізації ефективної стратегії менеджменту у виконанні основних управлінських завдань для логістичної системи у бурякоцукровому підкомплексі АПК. Доведено ефективність використання запропонованої поетапної моделі в реалізації стратегій менеджменту для виконання управлінських завдань у межах логістичної системи у бурякоцукровому підкомплексі АПК.

Для ефективної взаємодії властивостей логістичних систем з усіма етапами виробничо-господарської діяльності у бурякоцукровому підкомплексі АПК необхідний детальний аналіз усіх підсистем, їхнього взаємозв'язку та визначення їхньої взаємодії. Менеджмент логістичних систем у бурякоцукровому підкомплексі АПК вимагає розробки чіткої концепції поглядів на вдосконалення господарської діяльності через раціоналізацію управління матеріальними потоками. Основними її складовими, які чітко виражаються у принципах менеджменту, є: прийняття ефективних рішень на основі економічних компромісів та врахування інтересів у різних підрозділах підприємств, контроль, продуктивна координація у плануванні та управлінні запасами готової продукції, реалізація принципу системного підходу у виконанні логістичних завдань, облік витрат протягом усього логістичного ланцюга, орієнтованість на логістику як на чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства з погляду впливу на отримані прибутки.

Ключові слова: система, логістика, менеджмент логістичних систем, бурякоцукровий підкомплекс, агропромисловий комплекс, стратегії менеджменту.

Lishchynska I.

STRATEGIC ASPECTS OF LOGISTIC SYSTEMS MANAGEMENT IN SUGAR BEET SUBCOMPLEX OF AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

Defined and justified the stage sequence of logistic flow transmission through the functional areas of sugar beet subcomplex of agro-industrial complex, namely: supply of raw materials, stocks, as an element of the logistics system, the storage system, transport system, production service, information communication and control.

A phased model for implementing an effective management strategy in solving the main administrative tasks for the logistic system in sugar beet subcomplex of agro-industrial complex has been developed as a result of research. The efficiency of using the proposed step-by-step model in the implementation of management strategies for solving management problems within the logistic system in sugar beet subcomplex of agro-industrial complex is proved.

For efficient interaction of the logistic systems properties with all stages of production and economic activity in sugar beet subcomplex of agro-industrial complex, a detailed analysis of all subsystems, their interconnection and determination of their interaction is required. Management of logistics systems in sugar beet subcomplex of agro-industrial complex requires development of the clear concept of views on the economic activity improvement through rationalization the management of material flows. Its main components, which are clearly expressed in the management principles are: making effective decisions based on economic compromises and taking into account interests of enterprises' various divisions, control, effective coordination in planning and managing productive coordination stocks in the planning and management of finished products stocks, implementation of the system approach principle when solving logistic problems, accounting for costs throughout the logistics chain, focusing on logistics as a factor in increasing competitiveness of the enterprise in terms of their impact on profits.

Key words: system, logistics, management of logistic systems, beet sugar subcomplex, agro-industrial complex, management strategies.

Стаття надійшла 03.05.2018.